

Domácí mazlíček

Jakub Podlaha

Už několik let nabízím lidem výměnou žížaly. Ano, žížaly. Ne, pro rybáře to není. Lidé, kterým dávám násadu žížal, je pak doma chovají ve vermikompostéru. To je taková schránka, která vypadá jako skládačka z několika lísek či kyblíků na sobě. Takový věžák pro žížaly. Jednotlivá patra téhle skládačky jsou z části plné kompostu, z části odpadu z kuchyně. Žížaly si v nich vegetí, lebedí a nimrají se a z různých slupek, natí, lístečků a odkrojků z kuchyně vytvářejí ten nejlepší humus široko daleko, a taky hluboko. Zespodu má vermikompostér ještě nádobku, do které z něj odkapává tmavohnědá tekutina, výluh z kompostu, kterému se říká „žížalí čaj“. Vermikompostování je zkrátka kompostování doma, ať už v obýváku, na balkoně nebo ve sklepě. Hodí se do každé domácnosti, i té se zahradou, a já se vás o tom pokusím přesvědčit.

Pro dospělé, ale i pro děti, je zajímavé a poučné vidět žížaly „v akci“ a pracovat s nimi.

(Foto Jakub Podlaha.)

Vermikompostování je ekologické. Odpad, který žížaly zpracují už u vás doma, nemusí nikam cestovat popelářským vozem. Jeho vlhkost nebude zpomalovat hoření ve spalovně, jeho živiny se nezničí plamenem. Ani se z něj nebude uvolňovat metan, když ho zahrabou na skládce.

Vermikompostování je ekonomické. Místo kupovaného substrátu, kvůli kterému bylo zlikvidováno nejedno krásné rašeliniště, budete mít vlastní zdroj kvalitního kompostu a ušetříte si cestu do hobbymarketu.

Pro dospělé, ale i pro děti, je zajímavé a poučné vidět žížaly „v akci“ a pracovat s nimi. Žížaly druhu Eisenia (žížala hnojní a její příbuzné), které se ve vermikompostérech používají, jsou mrštné, žravé a celkem rychle se množí. Když k nim nakouknete (nejlépe s baterkou v noci,

protože jsou světloplaché), můžete pozorovat celou plejádu dějů a tvorečků, které rozkladné procesy v půdě obnášejí. Uvidíte, jak vám odpad mizí před očima, jak klesá jeho objem na třetinu, jak se z žížalího vajíčka (kokonu) líhnou malá „žížalátka“, jak zárodky hub a plísni konzumují malí bílí broučci, zvaní chvostokoci... A povím vám, jednou jsem v kompostéru na balkonu našel i tři centimetry velkou ponravu!

A co teprve ten pocit, když uzavřete přírodní cyklus a z kompostu, který vyprodukovaly vaše žížaly, vyroste rajčátko, pažitka, afrikán nebo měsíček, jen aby se zbytky rostlin vrátily zpět půdě, a tak pořád dokola. Troufnu si tvrdit, že kdo pocítí tak úzkou spolupráci s přírodou, bude pak spolupracovat s přírodou i na zahradě, v lese, v práci, u piva v hospodě nebo třeba u volební urny.

Co nám tedy brání si vermikompostér pořídit? Často se lidé ptají, zda vermikompost nezapáchá. Je to, jako se ptát, zda páchne kočka, pes, nebo kůň. Zdravý vermikompostér není cítit vůbec a jen při bližším přivonění má krásnou zemitou vůni. Kompostování není tlení, není to hnití, plesnivění ani kvašení. Kompostování je voňavý, vzdušný, vyrovnaný proces. Většinu problémů s kompostérem způsobí moc velké množství odpadu nebo vlhkosti. Lidově řečeno: kompost smrdí, jen když ho někdo přežral nebo přechlastal. Inu, všeho moc škodí.

Další obligátní téma v pořadí je invaze octomilek. No ruku na srdce, že jich pár v létě máme doma všichni? Pro mě je lepší, když se točí kolem vermikompostéru někde stranou

Pokud si nejste jisti, můžete vždy začít s kompostováním na balkonu nebo ve sklepě a až si to „osaháte“, zkusíte kompostování třeba i přímo doma. (Foto Jakub Podlaha.)

než kolem odpadkového koše přímo v kuchyni. Octomilky se také přemnoží jen a pouze, pokud mají volný přístup do „vermíku“ a z něj. To je věc konstrukce kompostéru a ty dnešní mají takové mouchy už docela dobře vychytané. Pokud si nejste jisti, můžete vždy začít s kompostováním na balkonu nebo ve sklepě a až si to „osaháte“, zkusíte kompostování třeba i přímo doma.

V mnoha ohledech je vermikompostér jako domácí mazlíček. Ani nemluví o tom, že vydrží poslouchat celé hodiny, co zase ta vaše doma nebo co ten kolega v práci. Jako pes, kočka, nebo rybičky vyžaduje také péči: je třeba ho krmit, napájet, uklízet po něm, když z něj sem tam něco upadne, zařídít mu tepelný komfort, a vyžaduje extra péči, když je „nemocný“. Je to ale jeden z těch poslušnějších mazlíčků. Také

vás málokdy pokouše, zřídka kdy uteče k sousedům a počůrá se jen, když pod něj zapomenete včas vrátit misku na žížalí čaj. A když odjedete na týden na „dovču“, ani to nepozná.

V jedné věci ale žížaly pravého mazlíčka nikdy nenahradí. Nedáváme jim totiž jméno. Ať je to kůň, kočka, potkan nebo prase, je to pro nás někdo, kdo s námi komunikuje. O koho se bojíme, když se nám zatoulá nebo když je nemocný. A také někdo, o kom víme, že tu s námi jednou nebude. A proto, pokud se rozhodnete, jestli jako mazlíčka pořídit kočku, nebo žížaly, poříďte raději oboje.

Jakub „Přéma“ Podlaha je člen POU, programátor, permakulturní designér a autor blogu <https://permaprema.cz>

V mnoha ohledech je vermikompostér jako domácí mazlíček. (Foto Jakub Podlaha.)